

VEJICA (učbenik 58-59; DZ 74-80)

Vejica je nekončano ločilo. Z njo razčlenjujemo povedi na smiselne dele.
Ločimo:

➤ SKLADENJSKA RABA VEJICE

1. med enakovrednimi deli proste ali zložene povedi
2. med nadrednim in odvisnim stavkom
3. med polstavkom in preostalim besedilom povedi
4. med izpostavljenim stavčnim členom ali dostavkom in preostalim besedilom povedi, povzemanje
5. med izrazi in stavki, ki niso stavčni členi ali deli priredja oz. podredja

1.1 **priredja** (priredno zložene povedi)

1.1.1 **posebnosti** (vejice ne pišemo!!!): kadar levi pridevnik določa celo preostalo besedno zvezo (dolgi kodrasti lasje); zveze kot v *nedeljo, 9. maja (bo)se* redkeje pišejo brez vejic, tip kot v *nedeljo ob 9. uri* se navadno piše brez vejic; če enakovredne naštevane enote, ki niso povedi, navajamo v stolpcih, vsako v svoji vrstici

1.2 **pristavčni deli** (*Pri Prešernu, največjem slovenskem pesniku, so se učili vsi*

kasnejši pesniški rodovi.)

2.1 **odvisniki** (odvisni stavki)

3.1 Jedro polstavka je lahko deležje, deležnik, pridevnik, samostalnik (*Želeč jim lahko noč, so se poslovili.*). Če je pridevniški polstavek levo od odnosnice, ga ne ločimo z vejico (*Iz moje ponižanja polne mladosti se tiho svetijo tvoje oči.*)

4.1 **izpostavek** (*Sin, ta ti bo šele zagodel!*)

dostavek (*Prinesi nam tudi kruha, črnega.*)

5.1 **med pastavki in drugim besedilom**

5.1.1 **zvalniki in ogovori** (*Pojdi, moj sinko, na pot!*)

5.1.2 **samostojno rabljeni medmeti** (*O, Janez, kam pa ti?; Bum bum bum, je zagrmelo po vratih*)

➤ NESKLADENJSKA RABA VEJICE

1. če imena pišemo za priimkom (*Cankar, Ivan*)
2. v decimalnih številih (*3,5*)
3. v ločevanju milijonic od tisočic, če so v istem zapisu tisočice zaznamovane s piko (*12,089.000.00sit*)

Vejice ne pišemo pred:

- ponovljeno besedo, če v govoru ni ločena s premorom
- vezalnimi vezniki *in, ter, pa*
- ločilnim veznikom *ali, bodisi*
- drugim delom dvodelnih veznikov *ne - ne, niti - niti*
- primerjanim veznikom *kakor, kot, ko*, če veznik ne uvaja odvisnika (če torej v nadaljevanju ni osebne glagolske oblike)

Vejice ne pišemo med:

- prirednih deli stalnih besednih zvez z izpuščenim veznikom

- dvema podrednima veznikoma
- prirednim in podrednim veznikom na začetku vmesnega odvisnika
- deli večbesednih veznikov